

ARHEOLOGIJA
v letu **2018**
dediščina za javnost

Strokovno srečanje Slovenskega arheološkega društva
Ljubljana, Narodni muzej Slovenije – Metelkova
3.–4. april 2019

ARHEOLOGIJA
v letu **2018**
dediščina za javnost

Zbornik povzetkov

Strokovno srečanje Slovenskega arheološkega društva
Ljubljana, Narodni muzej Slovenije – Metelkova
3.–4. april 2019

Uredila Petra Stipančič, Andrej Gaspari

Tehnični urednik Andrej Gaspari

© Slovensko arheološko društvo 2019
Vse pravice pridržane.

Založilo Slovensko arheološko društvo

Zanj Bojan Djurić, predsednik

Oblikovanje in prelom Žiga Valetič, Grafični atelje Zenit

Tisk ABO Grafika, d.o.o.

Naklada 50 izvodov

Ljubljana, marec 2019

Besedila niso lektorirana.
Publikacija je brezplačna.

VSEBINA

- 6 Arheološki izkop na območju povezovalnih hodnikov za novo razstavišče na Muzejskem trgu v Celju
Maja Bausovac
- 8 Ptuj – Rabelčja vas
Barbara Brezigar
- 9 Arheološko izkopavanje na Trati pri Škofji Loki
Barbara Brezigar
- 10 Kontinuiteta funerarnih prostorov v Hercegovini: »od paleolita do Tita« in do danes
Saša Čaval, Ljubica Srdić, Ljiljana Vručinić, Radmilo Pekić
- 11 Preliminarne arheološke raziskave karantenske postaje na otoku Flat Island, Mauritius
Saša Čaval, Alessandra Ciansiosi, Diego Calaon, Krish Seetah
- 12 Arheološke raziskave v Križankah v Ljubljani
Matej Draksler
- 13 Slovenska cesta – vzhod
Mojca Fras, Neža Žitko, Rok Bremec
- 14 Portorož pomol ULFPP
Mojca Fras, Jana Stehlikova
- 15 »Morje 2018«: dokumentiranje arheoloških najdišč na odprtem morju severozahodno od Pirana in začetne ugotovitve o razbitini ladje EŠD 29403
Andrej Gaspari, David Badovinac, Borut Mavrič, Matej Draksler, Maks Merela, Sašo Poglajen
- 16 Zaščitne raziskave visokosrednjeveškega gradu na hribu Kašča v Žlebeh nad Medvodami
Andrej Gaspari
- 17 Razstava Ad sanctos. Arheološke raziskave v cerkvi sv. Lenarta v Dolnjem Cerovem
Teja Gerbec
- 18 Arheološka izkopavanja na Pezdirčevi njivi v Podzemlju
Lucija Grahek, Otmar Kovač
- 19 Kamnik – Glavni trg 2018
Gregor Gruden
- 20 Gradina Monbrodo (HR) – raziskave na istrskem gradišču med letoma 2016–2018
Anja Hellmuth Kramberger (Graz/Ljubljana), Sebastian Müller (Busan), Maja Čuka (Pula)
- 21 Obdelava arhivov arheoloških najdišč v muzeju in galerijah mesta Ljubljane
Martin Horvat, Matija Skrt, Polona Janežič, Metka Štrajhar
- 22 Arheološke raziskave na Prešernovi cesti v Ljubljani
Matjaž Jenko

- 23 Arheološke raziskave na najdišču Nova tabla II (motorični park) pri Murski Soboti
Branko Kerman
- 25 Kolomban – Purgar
Rok Klasinc, Alenka Julijana Klasinc
- 26 Ljubljana – Vegova 7-KGBL
Rok Klasinc, Alenka Julijana Klasinc, Mojca Fras
- 28 3D dokumentiranje dediščine prve svetovne vojne za potrebe prijave na UNESCO
seznam svetovne dediščine
Uroš Košir
- 29 Arheološke raziskave na Muzejske trgu v Celju
Jure Krajšek
- 30 Arheološko izkopavanje v Novem mestu, Kapiteljska njiva
Borut Križ, Petra Stipančič
- 31 Raziskovanje prazgodovinske krajine pri Knežaku in Šembijah
Boštjan Laharnar, Edisa Lozić, Jure Kusetič, Benjamin Štular
- 32 Mednarodni projekt Claustra+ – Benete
Maja Lavrič, Matjaž Mori, Tina Nanut, Nika Veršnik
- 33 Mednarodni projekt Claustra+ – Selo pri Robu
Maja Lavrič, Matjaž Mori
- 34 Poselitev jugovzhodnoalpske regije v zgodnjem srednjem veku
Edisa Lozić, Manfred Lehner, Benjamin Štular
- 35 Čemšenik – Cerkev Marijinega vnebovzetja
Vesna Merc, Matej Draksler
- 36 Arheološki testni izkop na gradu Gewerkenegg v Idriji
Miha Mlinar
- 37 Arheološka interpretacija geofizikalnih meritev v cerkvah
Matjaž Mori, Gašper Rutar
- 38 Muzejske inspiracije – sodobne kreacije
Aleksandra Nestorović, Eva Ilec, Andrej Preložnik
- 39 Poljanica na Zadnjem Voglu
Marija Ogrin
- 40 Arheološke raziskave na najdišču Črnomelj – Čardak
Manca Omahen
- 41 Arheološke raziskave na Vergerijevem trgu v Kopru
Manca Omahen

- 42 Nove raziskave v koprski stolnici
Manca Omahen
- 43 Prispevek k poznavanju prazgodovinske in srednjeveške poselitve med Bohorjem
in reko Savo v Občini Krško
Mitja Pergar
- 44 Pugled pri Starem Logu – Prazgodovinska naselbina Rigelj
Mitja Pergar
- 45 Topografski prispevek k poznavanju avstrijskih utrdb v Občini Ribnica
Mitja Pergar
- 46 Vir pri Stični – Prazgodovinsko svetišče?
Sašo Porenta, Primož Stergar, Lucija Grahek
- 48 Krka – Gradiček – novo zgodnj srednjeveško arheološko najdišče
Sašo Porenta, Primož Stergar
- 49 Arheološke raziskave ob gradnji in arheološko izkopavanje na Dalmatinovi ulici v Ljubljani
Iva Jennie Roš, Rene Masaryk
- 50 Ajdovščina (arheološko najdišče Castra) – nove raziskave
Luka Rozman, Maruša Urek, Ana Kovačič
- 51 Arheološke raziskave, financirane iz državnega proračuna v letu 2018
Gašper Rutar, Tadeja Mulh, dr. Dimitrij Mlekuž
- 53 Ložnica pri Celju – arheološke raziskave v letu 2018
Primož Stergar, Rok Žižek
- 54 Cerkev sv. Martina Velenje – arheološka raziskava ob širitvi cerkve
Primož Stergar, Rok Žižek
- 55 Predstavitev projekta »ARIADNEplus«
Benjamin Štular
- 56 Arheološke raziskave pred Univerzo v Ljubljani
Iris B. Zidanšek, Martin Horvat
- 57 Pedagoški programi s pridihom lokalnih posebnosti in prilagoditve za otroke in odrasle
s posebnimi potrebami
Janja Železnikar
- 58 Pozna bronasta doba na Kamniškem (razstava)
Janja Železnikar
- 59 Seznam kulturnovarstvenih soglasij – dovoljenj za arheološke raziskave oz. odstranitev arheoloških
ostalin, izdanih v letu 2018
Brigita Petek

Poselitev jugovzhodnoalpske regije v zgodnjem srednjem veku

Edisa Lozić, Manfred Lehner, Benjamin Štular

Zgodnjesrednjeveška arheologija jugovzhodnoalpske regije temelji na študijah grobišč, zakladnih najdb in naselbin. Najmanj poznamo slednje, saj je njihov arheološki zapis težko prepoznaven. Kljub temu pa se je dveh desetletjih število znanih zgodnjesrednjeveških naselbin izrazito povečalo (v Sloveniji 47; vir: zbiva.zrc-sazu.si). To je posledica obsežnih posegov v prostor (gradnja avtocest, komunalne infrastrukture, stanovanjska in industrijska gradnja) in izboljšav na področju ohranjanja arheološke dediščine (npr. izkopavanja velikih površin pred gradnjo). Posledično prvič v zgodovini raziskav imamo dovolj arheoloških podatkov o naselbinah, da bližje spoznamo zgodnjesrednjeveško arheologijo v jugovzhodnoalpski regiji (približno 500 do 1000 n. št.).

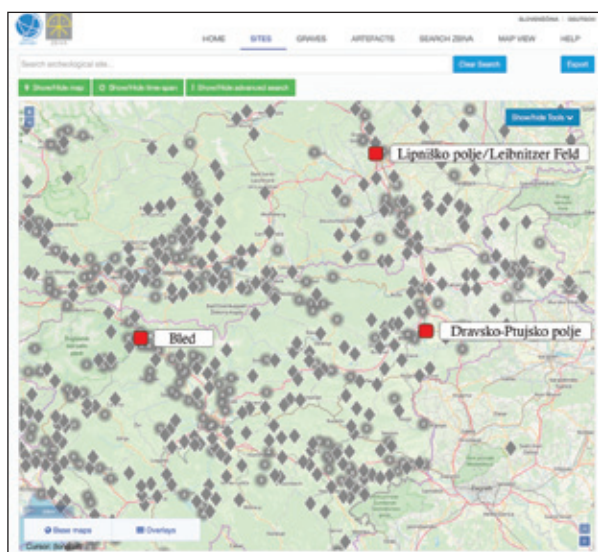
Vendar je bila doslej podrobneje analizirana in objavljena šele slaba četrtnina novo odkritih naselbin, za ostale obstajajo le strokovna poročila. Novo odkrite naselbine so danes večinoma datirane zelo ohlapno (pogosto samo kot »zgodnjesrednjeveške«) in večinoma še nimamo podatkov o trajanju, poselitvenih fazah in tipu naselbin. Ti podatki pa bi vendarle zadostovali za bolj natančno datiranje posameznih na-

selbin, če bi jih analizirali z uporabo absolutno datiranih tipokronoloških shem.

V okviru mednarodnega raziskovalnega projekta Poselitev jugovzhodnoalpske regije v zgodnjem srednjem veku, ki ga sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost ARRS (J6-9450) in Avstrijska znanstvena fundacija FWF (I 3992-G25) želimo nasloviti ravno problem datacije, ki bo omogočil boljše razumevanje prostorskih in kronoloških sprememb v jugovzhodnoalpski regiji v zgodnjem srednjem veku. Z analizo gospodarskega zaledja na izbranih mikro-regijah (Bled, Dravsko-Ptujsko polje in Lipniško polje / Leibnitzer Feld) bomo obravnavali nekatere ključne družbeno-ekonomskih teme, ki so pomembne za celotno regijo.

Glavni vir podatkov regionalne analize je zbirka podatkov in spletna aplikacija ZBIVA, v kateri so zbrana vsa objavljena zgodnjesrednjeveška arheološka najdišča. V okviru projekta bodo podatki dopolnjeni s podatki iz neobjavljenih izkopavanj v Sloveniji in Avstriji.

Najpomembnejši rezultat projekta bo prva sintetična analiza zgodnjesrednjeveške poselitve jugovzhodnoalpske regije kot celote.

Spletna aplikacija ZBIVA (zbiva.zrc-sazu.si) z označnimi izbranimi mikro-regijami: Bled, Dravsko-Ptujsko polje in Lipniško polje / Leibnitzer Feld.

OPOMBA:

Projektni partner: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za arheologijo (*vodilni partner*); Univerza v Gradcu, Inštitut za arheologijo; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Vodji: Prof.dr. Manfred Lehner, dr. Benjamin Štular
Sodelavci: Mateja Belak, dr. Christoph Gutjahr, dr. Stephan Karl, dr. Iris Koch, dr. Edisa Lozić, Andrej Magdič, dr. Zvezdana Modrijan, prof.ddd. Andrej Pleterski, Jernej Rihter

Trajanje: 1. 10. 2018–31. 9. 2021

3.12. 2018–2.12. 2021

Vrednost: 580.000